עשיו דרבנו א טוש"ע א"ח

סוכה הלכה א סמג

מרלג סעיף א:

ג ג מיי׳ פ״ד מהלכות בית

הבחירה הלכה ז סמג עשין קסג:

ד מיי׳ שם הלכה ח:

ה סמג עשיו הפג:

א) סוכה ב., ב) שס, ג) מדות פ"ד מ"א, ד) [מדות פ"ג

מ״ון. כ) ויומל מד: זבחים ד. נח: נט.ז. ו) שבועות נוו: ו) זבחים נה: יומא כט. סב:, ת) ולהמו ו:ז. ט) וסוכה ב.ז. ניתנה מדתה, () [סוכה ב.], מ) ושמות מז, ג) וועי ברש"י שבועות טו: שפירש בלופן אחר], ס) [מ"י], ע) [בפסחים נח:], פ) [ל"ל ק) [ועי מוס' יומא כט. ד"ה אלא אפי וכו' שכתבו דלשון התוספתא מוכח דפסולין מדאורייתא וע"ע תוספות

הגהות הב"ח

(מ) במשנה מבוי שהוא גבוה מעשרים כל"ל ותיבת למעלה נמחק:

גליון הש"ם

יש"ר ד"ה מבוי שהניחו את הקורה למעלה מכ'. וכ"כ הרע"ב ובחידושי למשניות כתבתי לתמוה הא מסקינן לקמן דחלל מבוי תגן וא"כ אפשר לקורה ת מונח למעלה אלא דהחלל נריך שלא יהי למעלה מכ' עוד כתבחי לתמוה במה דכתב רש"י בזה הדבור וכן הרע"ב ושריוה בתקנתא דלחי או קורה דליהוו היכר. הא קיי"ל דלחי העומד מאליו הוי לחי דקיי"ל לחי משום מחינה: תום' ד"ח שלמים ובו'. עי' זנחים דף סח ע"ח תוס' ד"ה קודם שיעמדו: בא"ד פסולין היינו מדרבנז. עי' הוריות דף ד ע"א ברש"י ד"ה ספק משחשיכה ובחו" שם:

רבינו חננאל

מבוי שהוא גבוה מעשרים אמה ימעט. תנא כיצד ממעטו נותן עליו קורה מעשרים אמה ולמטה. תנן התם סוכה שהיא גבוה מעשרים אמה פסולה. מ"ש גבי סוכה תני פסולה, מ"ש גבי מבוי תני תקנתא וכו', ופשוטה היא. אמר רב יהוד' אמר רב חכמים לא למדוה שעד כ' אמה כפתח הוא שעו כ אמוז כפונוז וווא חשיב, אלא מפתחו של היכל, שהיה גובהו כ׳ אמה, כדתנן במסכת מידות, פתחו של היכל גובהו כ׳ ורחבו י׳ אמות. ור׳ יהוד׳ למד מן האולם ושניהם מקרא אחד דרשו ושניהם מקוא אחז וושר ושחטו פתח אוהל מועד. רבנן סברי פתח אוהל מועד ההיכל הוא דאיקרי מועד ההיכל הוא האיקרי אהל מועד, והאי פתח, פתח ההיכל הוא. ור׳ יהוד׳ סבר קדושת אולם והיכל חדא מילתא היא וכוליה אהל מועד איקרי. י ואע"ג דהאי קרא ושחטו . כתיב וליכא התם אולם. אשכחן דמשכן איקרי מקדש, שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם . ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן. ומקדש נמי איקרי משכן,

מבוי שהוא גבוה. 9 שהניחו את הקורה למעלה מעשרים אמה.

וקורה זו להתיר לטלטל לתוכה באה דמדאורייתא איתסר הוצאת רה"ר בשבת. ומה היא רה"ר סרטיא ופלטיא גדולה כדאמרן בפרק יליאות השבת (שבת ד'ו.) שדומין לדגלי מדבר דכל מילי דשבת ממשכן

גמרינן ועגלות של לוים ברוחב י"ו אמה אולי כדאמרן בהזורק (שם ד׳ נט.) הלכך לא הוי רה"ר בניר מי"ו אמה רוחב ומפולש מב׳ ראשין אבל מבוי קצר הוא ואינו רחב י"ו אמה ואי נמי רחב הוא אינו מפולש אלא ראשו אחד פתוח לרה"ר וראשו אחד סתום דאי הוה מפולש לא הוי משתרי בקורה כדאמרינן בגמ'י וכיון דלאו רה"ר הוא שרי לטלטולי ביה מן התורה בלי שום תיקון ורבנן גזור עליה משום דאתי לאיחלופי ברה"ר ושריוה בתקנתא דלחי או קורה דליהוי היכירא דלא ליתי למישרי רה"ר גמורה: ימעט. ישפיל וטעמא מפרש בגמ' [ע"ב]: והרחב מעשר אמות ימעט. דוהו שיעור רוחב סתם פתחים וטפי מהכי לא מיקרו פתח אלא פרצה ואנן בעינן פתח וצריך לנעוץ קנים למעט רוחב כניסחה ולהעמידה על עשר או על פחות:

וקורה (פ״ה וקנה) על גביהן: גמ' דמני מקנחא. דתני ימעט ולא תנא פסול: סוכה. דטעמא דידה דאורייתא כדאמרי׳

לורת הפתח. לחי מיכן ולחי מיכן

לורת

התסש מלמען ידעו דורותיכסי: תני פסולה. הואיל וכבר מימות משה ניתנה מדה זום ובאו חכמים לפרש לך שאם לא עשה כן פסולה שייך למיתני בה לשון פסלות ואף על גב דמהניא בה תחנתא כל כמה דלא מתקן לה איקריא פסולה: מבוי. דכל עיקריה דרבנן הוא לא שייך למימר ביה לשון פסלות שהרי כאן התחילו להראותך עסקי מבוי ותורותיו ומאי פסול שייך למימר אכתי לא הודיעוך רבנן שיעוריה בהכי דליתני אם לא עשה כן פסול: דאורייסא נמי סני סקנסא. בעלמה במילי החריני: דנפישי מיליה. דקתני התסי ושאין לה שלש דפנות ושחינה גבוהה עשרה ושחמתה מרובה מלילתה: פסיק ותני פסולה. דהשתא מצי כייל ותני להו כולהו כחדא דאי הוה תני תקנתא לא הוה מלי לערובינהו ולמתנינהו דבשאין לה שלש דפנות בעי למיתני יעשה לה דופן ובשאינה גבוהה בעי למיתני יגביה ובשחמתה מרובה מלילתה יוסיף על סככה ואמר מר לעולם

ישנה אדם לתלמידו דרך קלרה

(פסחים ד' ג:): אהל מועד. הוא

ההיכל ששם היה נתון מובח הוהב

והשלחן והמנורה ובכולהו כתיבים אהל מועד: רבנן סברי. קדושת אולם לאו כקדושת היכל וכל עבודות האמורות בהיכל אי הוה עביד להו באולם שלפניו לא מיתכשרי הלכך לא מיקרי אהל מועד ולא אשכחן קרא דליקרי לפתח דיליה פתח: אל פסח אולם. אלמא פיתחא אקרי: הבים הפסוח לאולם. והוא היכל: והא כי כחיב. פתח אהל מועד במשכן שהיה במדבר כתיב ושם לא היה אולם ופתח היכל י' אמות הוא דגבוה שהקרשים לא היו אלא עשר אמות גובהן: שלמים ששחטן. שחרית קודם פתיחת דלתות ההיכל פסולין: הא נמשכן

בהאי לישנא כמו שמתחלת מתניתין דסוכה ולהכי פריך שפיר טפי מבוי 200000000000 שהוא א גבוה (6) למעלה מעשרים אמה ימעם (5 ר' יהודה אומר אינו צריך והרחב מעשר

אמות ימעט ואם יש לו צורת הפתח אע"פ

שהוא רחב מעשר אמות אין צריך למעמ:

תנן י התם י סוכה שהיא גבוהה למעלה

מעשרים אמה פסולה ורבי יהודה מכשיר

מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה וגבי מבוי

תני תקנתא סוכה דאורייתא תני פסולה מבוי

דרבנן תני תקנתא ואיבעית אימא דאורייתא

נמי תני תקנתא אלא סוכה דנפישין מיליה

פסיק ותני פסולה מבוי דלא נפישי מיליה תני

תקנתא אמר רב יהודה אמר רב חכמים לא

למרוה אלא מפתחו של היכל ורבי יהודה

לא למדה אלא מפתחו של אולם דתנן 2 י פתחו

של היכל גבהו עשרים אמה ורחבו עשר

אמות זי דושל אולם גבהו ארבעים אמה ורחבו

עשרים אמות ושניהן מקרא אחד דרשו

ושחטו פתח אהל מועד דרבנן סברי קדושת

היכל לחוד וקדושת אולם לחוד וכי כתיב

פתח אהל מועד אהיכל כתיב ורבי יהודה

סבר ס היכל ואולם קדושה אחת היא וכי כתיב

פתח אהל מועד אתרוייהו הוא דכתיב

ואיבעית אימא לֹר' יהודה נמי קדושת אולם

לחוד וקדושת היכל לחוד והכא היינו מעמא

דרבי יהודה ² דכתיב אל פתח אולם הבית

ורבנן אי הוה כתב אל פתח אולם כדקאמרת

השתא דכתיב אל פתח אולם הבית הבית

הפתוח לאולם והא כי כתיב האי במשכן

כתיב אשכחן י משכן דאיקרי מקדש ומקדש

דאיקרי משכן דאי לא תימא הכי הא " דאמר

רב יהודה אמר שמואל השלמים ששחמו

. קודם פתיחת דלתות ההיכל פסולין שנאמר

ושחמו פתח אהל מועד בזמן שפתוחין ולא

בזמן שהן נעולים והא כי כתיב ההיא במשכן

כתיב אלא אשכחן מקדש דאיקרי משכן

ומשכן דאיקרי מקדש בשלמא מקדש

דאיקרי משכן דכתיב יונתתי (את) משכני

בתוככם אלא משכן דאיקרי מקדש מגלן

אילימא מדכתיב 4 ונסעו הקהתים נושאי

המקדש והקימו את המשכן עד בואם

לשון פסול הואיל ומימות משה ניתנה מדה זו ים [אף על גב דבדאורייתא שייך נמי תקנתהן ולישנה דחיבעית אימא בדאורייתא נמי תני תהנתא לא אתי שפיר לפירושו כי גם ללשון ראשון תני בדאורייתא תקנתא ולא קאמר אלא דשייך למתני בה לשון פסולה לכך נראה לפרש סוכה דאורייתא תני פסולה דלשון ימעט משמע חומרא בעלמא ואתי למיטעי ולומר דדווקא לכתחלה אבל בדיעבד שפיר דמי אבל במבוי דרבנן אין לחוש והא דאמרינן בפ׳ במה מדליקין ושבת ד' כב.) גל תנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה פסולה כסוכה וכמבוי ואע"ג דנר חנוכה הוי דרבנן נחט פסולה אגב סוכה דבתריה א"נ התם לא מלי למיתני ימעט דהוה משמע כמו שהיא דולקת ימעט וזה אינו דאפילו למ״ד הנחה עושה מלוה לריך לכבותה ולהדליקה שלא יאמר הרואה ללרכו הוא דאדלקה כדאמרינן התם גבי הדליקה מבפנים והניחה מבחוץ: דבתיב אל פתח אולם הבית. זה הפסוק אינו נשום מקום ואור"י דמלינו דכתיב (יחזקאל מ) אולם הבית ובקרא אחרינא (שם מו) כתיב פתח הבית והוי כאלו נכתב בהדיא בחד קרא פתח אולם הבית וקאמרי רבנן אי כתב פתח אולם כדקאמרת פי׳ שלא היה כתוב בשום

מבור שהוא גבוה מעשרים אמה ימעם. הקשה מהר"י מאורלינ"ש

ואם הניח למעלה מעשרים ימעט וחירן דתנא ניחא ליה להתחיל

דהוה ליה לאשמועינן הכשר מבוי ברישא שהוא בלחי וקורה

בגמרא מאי שנא גבי סוכה דתני

פסולה: כוכה דאורייתא תני

פסולה. פרש"י דשייך למיתני בה

מקום אולם הבית: אשכחן משכן דאיקרי מקדש. ונפקא מינה שאינו דוחה את השבת ושלא יכנס אדם שם באבק שעל רגליו משמע דמשכן ומקדש גמרינן מהדדי וכן בפ"ק דחולין (ד' כד.) גבי מומין שפסולין בכהנים ולוים בשנים דקאמר יכול אף בשילה ובית עולמים כן וקשה דבפ"ב דשבועות (ד' טו:) מלריך תרי קראי דהאמר דלכתוב אידי ואידי מקדש וכו' וכן בסוטה (ד' טו.) וביומא (ד' מד.) ובכמה דוכתי ותירץ הר"ר נתנאל דהכא לא לריך קרא דעיקר דרשה אינה אלא על המקדש דבמשכן לא היו דלתות וההיא דחולין סברא הוא אם לא היה הפסוק שיפסלו אף בשילה הואיל ואינו תלוי בקדושת המשכן: שלמים ששחשן קודם פתיחת

דלתות ההיכל פסולין. ואם תאמר תיפוק ליה דנשחטו קודם

תמיד של שחר ואמרינן ש׳ העולה עולה ראשונה ◊ דתמיד של שחר נמי בעי פתיחת דלתות ההיכל כדתנן כי בתמיד נשחט (פסחים ד' נח:) לא היה תמיד נשחט עד שהיה שומע קול שער שנפתח וי"ל דקרא דהעולה דווקא בהקטרה איירי ולא בשחיטה אי נמי למצוה ולא לעכב כדאמר בהדיא בהתכלת (מנחות ד' מט.) והא דתניא בתוספתא לי כל הזבחים שהקדימן לתמיד של שחר או עיכבן אחר תמיד של בין הערבים י פסולין היינו מדרבנן אי נמי הכא אילטריך כשנפתחו וחזרו וננעלו P

ההוא

כסיב. ובבית עולמים מנא לן: ונססי משכני בסוככם. 🔾 וכשנאמר מקרא זה כבר הוקם המשכן שהרי בתורת כהנים נכתב וכל אותו הספר באהל מועד נאמר לדכמיב (ויקרא א) וידבר ה' אליו מאהל מועד ועל איזה משכן היה מבטיחן עוד אם לא על המקדש: הכוא

תורה אור השלם 1. וְסַמֵּךְ יָדוֹ עֵל רֹאשׁ קרבנו ושחטו פתח אהל המזבח סביב:

2. וַיְבִאַנִי אֶל אֻלְם הַבַּיִת וַיְּמֶד אֵל אֻלְם חְמֵשׁ אַמּוֹת מִפּּה וְחָמֵשׁ אַמּוֹת מפה ורחב השער שלש אַמות מפו ושלש אַמות וַיִּשְׁבֵנִי אֶל פֶּתָח הַבַּיִת וַיִּשְׁבֵנִי אֶל פֶּתָח הַבַּיִת והנה מים יצאים מתחת מְפְתַּן הַבַּיִת קָדִים הַתַּיֵּוּת פְנֵי הַבַּיִת קָדִים וְהַמִּיִם פְנֵי הַבִּיִת קָדִים וְהַמִּיִם ירדים מתחת מכתף ין יים בינניות הַבַּיִת הַיְמְנִית לַמִּזְבַּח: יחזקאל יחזקאל מז א ונתתי ַבּוּנוּכְכֶם וְלֹא וּ נַפְשִׁי אֶתְכֶם:

ויקרא כו יא הַמִּקְרָש והַקִּימוּ אַת :הַמִּשְׁכָּן עַד בּאָם

מוסף רש"י

מבוי שהוא גבוה למעלה מעשרים אמה. מנוי שהוא סתוס משלש לדדין וראשו פתוח לרה"ר ויולאות ובאות לרה"ר, הרי הוא רשות היחיד לבני הלירות, ואסרו חכמים להוליא מרשותו לרשות 633 חבירו שהחלירות כל אחת רשות לעלמה והמבוי רשות לכולן והלריכו בו שיתוף להשתתף ולהניח השיתוף באחת מן החלירות, ולפי שאין לו להיות דומה היכר הלריכו הפתוח לרה"ר, או לחי זקוף או קורה מכותל לכותל, ואם גבוה הקורה מעשרים אמה, ישפיל (סוכה ב.). בזמן שפתוחין. לשון פתח אינו ונתתי משכני בתוככם. משכו (שבועות מז:).

רב ניסים גאון

יהודה אמר שמואל בשעה יצתה ואמרה לו בני אם חכם שאינו כתוב בקראי ואע״פ שהוא מתקנת נביאים. השמועה שלהן קיבלנוהו.

. דכתיב ונתתי משכני בתוככם. ותרווייהו חדא מילתא היא. ארון נמי אקרי מקדש שנאמר ונסעו הקהתים נושאי המקדש.

ועירובין דרבנן לפי שאינם כתובים